

2015

ועדה החקירה, 26.12.73

ישיבת ל"ו, אחר-הצהרים

הערות אלוף בנימין הלם - מפקד חיל הים

- אגרנט: מה שמך המלא ?
- ב. הלם: בנימין הלם, אלוף.
- אגרנט: אתה מזהיר בהן צדק לאמר את האמת.
- ב. הלם: כן.
- אגרנט: ערוחק סודית, הדיון סודי.
- ממתי אתה מפקד חיל הים ?
- ב. הלם: מה-1 בספטמבר 1972.
- אגרנט: המסור בבקשה פרטים על תולדות חיך.
- ב. הלם: יליד גרמניה, 1928, ברסאו.
- עליחי ארצה עם הורי ב-1933. לסדתי כביה"ס
- התיכון בחיפה, כביה"ס חוגים. המטכתי כביה"ס הימי וסייסתי ב-1947.
- זה על יד* הסכנין. התגייסתי לפל-ים ב-1947 עם סיום ביה"ס.
- ב-1948 הועברתי לחיל-הים. שרתתי בסדרת תכקידים, אתה מעונין שאטפס
- אותם ?
- אגרנט: כן.
- ב. הלם: מתחילת 48 שרתתי באניה בשם וודג'ווד
- כקצין קשר. לאחר מכן על אניה בשם פלמה
- כמפקד האניה. לאחר מכן תקופה של 8 חדשים בצרפת כהכשרה להפעלת ספינות
- טרפדר. ב-1951 ועד סוף 1954 סגן מפקד השייטת והטרפדר, שייטת 5
- זה נקרא. ב-1956 ראש ענף מבצעים בחיל הים, כולל התקופה של מלחמת
- קדש. בשנים 1958/57 מפקד אח"י-ים, משחתת חיל הים. לאחר מכן
- עד 60 עסקתי בענף עדרכה ואסונים בחיל הים - ענף ים 5.

ועדת החקירה, 26.12.1973

2016

ישיבה ל"ו, אחר-הצהרים

בניקין חלם: לאחר סגן 8 חדשים בקורס מטה בלונדון, גריניץ.
 בית ספר של הצי בבריטי. לאחר סגן סגן מפקד פו"ם
 לנושא ים. שנתיים וחצי. עד 65 סגן ראש מחלקת ים במפקדת חיל-הים.
 במסך 1966/65 מפקד שייטת אחת, שהיא שייטת המסתתרות.
 67 - 1968 ראש משלחת חיל הים בשרבור, כאחראי על בניית הסטילים שם.
 מאמצע 1968 ועד ספטמבר 1971 רמ"ח ים במפקדם חיל הים (ראש אג"ם ים).
 בשנה אחר כך פ-1971 - 1972 למדתי כלכלה באוניברסיטת חיפה. לא בסרתי.
 שייטתי רק שנה ראשונה. ומאז בתפקיד מפקד חיל הים.

אגרנט: התוכל לאמר לנו, מה היה המידע שלך בקשר
 לאפשרות פרוץ המלחמה החל ספטמבר, נאמר
 עד פרוץ המלחמה.

בנימין חלם: אני יכול לאמר שמידע ברור לא היה בידי.
 עד כמה שם שזכור לי, בסוף ספטמבר כ-30
 או בראשון לחדש, העביר אלי ראש מחלקת הסודיעין שלי, אל"ם לונץ
 סכום של הערכה, אשר בו הוא מצביע על העובדה שהצי המצרי נמצא בתהליך
 התחלה חסרון גדול. קרא לזה הרגיל בעל היקף שלא היה לו תקדים בחיל הים
 המצרי. העובדה שהוא ציין שלא היה לזה תקדים התבטאה בזה שלמעשה
 היה גיוס כל מיני סוגי פוטנציאל אזרחי, כמו ספינות דיג, כלי שיט
 שרוחיים שלא היו אופייניים בהרגילים דומים; כלי שיט אזרחיים ותובלה.
 לא הכלים הרגילים. בנוסף לזה כמובן כפי שהיה הרבה פעמים בעבר, הצי
 נכנס לכוננות גבוהה (כל מה שאני ^{אומר} כעת זה לגבי הצנא המצרי)

הסכום של ההערכה של רמ"ח סודיעין היה,
 של אל"ם לונץ, שאמנם מדובר כאן בהעלאת כוננות ובהכנות להרגיל, אבל
 יחד עם זה לפי הערכתו, היתה אפשרות שהמעבר ללחימה, במצב של לחימה
 הוא קל יחסית.

ה. לסקוב: הוא השתמש בסונח של לחימה או מבצעים?

2017

ועדת החקירה, 26.12.1973

ישיבה ל"ן, אחר-הצהרים

בנימין תלם:

אם אני זוכר, הוא דיבר על פעילות מכצעים,
 אבל למען האמת, פה כתוב פעילות מכצעים, אבל
 לנו כיו כעניין זה כמה פגישות, ואני יכול לאמר במפורש שהוא נתן לי להכין
 שהצי לפחות יכול לעבור למצב לחיטה. ואני כך הבנתי את זה.

פה אני רוצה לאמר שבאותו זמן, * נדמה לי בראשון
 להודש, כמדומני, לא לקחתי זאת כרצינות יתר על המידה, יתר עם זה, כפי
 שנהגנן שוב הרבה פעמים בעבר, הוצאתי הוראה לחיל-הים על הגברת כוננות.
 את זה אני עשיתי ב-3 באוקטובר. אינני זוכר אם ב-3 או ב-4 לחודש * פגשתי
 את ראש אס"ן, בצורה מקרית. אבל במפורש שאלתי אותו מה דעתו * על הערכות
 על הערכת אל"ם לונץ, איך הוא סתיחס אליה, אמר לי נכון יש בחיל הים המצרי
 ספנים המעידים, אבל יתר עם זה יש לו ספנסים משלו ולא פירט לי אותם,
 שמעידים באופן די חד שמעמי על כך שאין כל תהליך שמוביל למלחמה.

פה אולי כדאי לציין שראש מחלקת המודיעין שלי,
 הכי לידיעתי, ואינני יכול להתחייב באיזה תאריך זה היה, שאין שום ספנים
 המעידים * במהפ"נ אויר.

סאחר וההערכה הכוללת של ראש אס"ן מקובלת עלי,
 היתה מקובלת עלי אז ומקובלת עלי עד היום, כסטכות וגם באותו שבוע בדיון
 מטכל ביום שני, זה היה 2 באוקטובר, כמיטב ידיעתי, לא תביע שום דאגה
 אני כרביעי לחודש, ביום רביעי, בטלתי את הכוננות שהיתה בחיל-הים
 והחזרתי את חיל הים לכוננות רגילה.

2018 י.ע.

ועדת ההקצרה, 26.12.1973

ישיבה ל"ו, אחר-הגהרים

בנימין הלם: יצויין שלמעשה גם ברכיעי וגם בחמישי לחודש

לפחות עוד פעמיים זכור לי שאל"ם לונץ

מצא לנכון להגיד לי שיש טוב סמנים בין היתר בטול חופשה של אניה,

וזה היה אקט משונה, שמתאוס קראו אנשים מהבית. אני יודע שזה היה

בחקופה שאחרי שדברתי עם ראש אפ"נ.

אני לא מוכן להתחייב פה על הסוּד.

יריין:

היריעה הזאת היא מ-27 לספטמבר?

לסקוב:

והוא קיבל אותה ב-28. זו הפריגטה

תלם:

כן.

יריין:

זה מ-28 לספטמבר.

תלם:

כן. אני יודע שביומיים האלה הוא הביא עוד פעם לחשומת

ליבני, הראה יש כך וכך. אבל גם הוא כבר לא לוחץ על הנקודה

של אפשרות מלחמה, אלא אומר: זהו זה, זה תרגיל רב היקף.

אם לסכם את ההערכה שלי, אני במפורש קיבלתי את הערכת

ראש אמ"ן, כאשר בדרך הכלל ההערכה שלי של האויב אני מקבל דרך ריוני הסט"כל

ודרך האוירה שאותה אני חי במטה הכללי.

אני לפחות עד יום חמישי ה-5 לחודש לא היחתי לי הרגשה

של סיבה להיות סודאג. מה שהתחיל קצה כן להראיב אותי, כאשר שמעתי - נדמה לי שזה

היה ביום חמישי - שהרוסים מתחילים לפגוע את המטפחות.

יריין:

ביום ה' שמעתי על זה?

תלם:

ביום ה'.

יריין:

זה יכול היה רק להיות אוד ליום שישי, בלילה שבין חמישי

לשישי.

תלם:

לא, אני חושב שביום חמישי בערב.

לסקוב:

שמעת את זה בדיון או קיבלת הודעה מיוחדת?

תלם:

דיון זה היה. אני חושב שזה שוב רמי לונץ, ראש מחלקת

סודיעין שלי. ביום ששי בבקר כבר היה ברור. זה היה ביום

חמישי.

מיו"ר אברנט:

ז"א - יום חמישי בלילה ה-4 לחודש?

לסקוב:

לילה 4 - 5?

תלם:

בלילה שבין חמישי לשישי, ערמה לי בערב.

לסקוב:

אתה הורדת את הכווננות ב-4 לחודש?

תלם:

כן. אבל לא היחתי לזה מסמעות רבה. אנהנו ביום חמישי

2020

ישיבה לז

אלוף כניסין חלם

קייסנו חרגיל חילי יחד עם חיל אויר באיקף גדול מאד.

יריין: לכס היה חרגיל גדול כיוםא ה' ה-4 לחודש?חלם: כן.יריין: אינני מכין, ביטלה כאותו יום את הכוננות, או החרגיל

בוטל או החקיים?

חלם: ב-3 לחודש העלינו כוננות. ב-4 לחודש כבקר הורדנו.יריין: כאותו יום היה לכס עדיין חרגיל.חלם: כיום חמשו 4 לחודש היה חרגיל.יריין: טוב, אני אוסר לך את זה ככה: לפי אלוף משנה לונץ

שהוא ניסה להחדיר אליך בצורה בלתי רשמית, הרגשה

שזו מלחמה, שהעניין הוא מדאיג, לטרות הכוננות, הוא אמר שאתה קיבלת פחות או

יותר את ההרגשה שלו באופן כללי והיה לך גם נוח פחות או יותר מבחינה מבצעית

להריס את הכוננות, "מסנני שהיה לחרגיל שלנו כיום ה' ה-4 לאוקטובר" שסמילא

צריך היה להכין כליס.

חלם: כיום חמישי.יריין: אז באותו יום ביטלה כוננות.חלם: אני ביטלתי כוננות ב-4 לחודש כבקר.יריין: אני פשוט רוצה להכין מה קרה באותו יום.חלם: אני ביטלתי את הכוננות סחוך הרגשה, זה היה גם

לפי הסברק ס-17.45 (ההוראה שלי יצאה כנראה כשה

שעות קודם). בערב ב-6 עד שעה 2 כלילה החקיים חרגיל של חיל היס. ובזמן

כיצוע החרגיל, נדמה לי, התחלתי לשמוע על פינוי המשפחות.

הינ"ר אגרנט: החרגיל שלנו?חלם: כן.

ופה, דרך אגב, אני יכול להתיחס לסברק שלנו שהוצאנו

שבו כתבנו: לאור הערכת מודיעין פעודכנת בטל סברקי של הכוננות. אני הייתי

אוסר שזה נבע בעיקר מהשיחה עם ראש אמ"ן.

יריין: או הערכת מודיעין פעודכנת. זה ב-17.75 יצא?

2021

תלם: כן.

לסקוב: מביטול היה לאחר שיחה. לא הייתה לך שיחה חוזרת

עם קצין מודיעין שלך לפני שביטלה?

תלם: הייתה לאחר שיחה עם ראש אמ"ן.

לסקוב: ז"א- הוא ידע שאתה מבטל אותה?

תלם: הוא ידע. הוא בדרך כלל נמצא בתפוצה של הדברים

האלה במפורש.

אני למען האמת לא לקחתי אותו כרצינות באותו יום, את המתמ"ן.

ידין: לא לקחה ברצינות. באותו יום - זה ב-4 ?

תלם: ב-4, באותו שלב לפני שהתכרר לי שיש פינוי. שוב

אני אומר, מתוך השפעת הדברים ששמעתי מראש אמ"ן.

גיו"ר אגרנט: אני מבין שהייתה ידיעה מ-3 לחודש על הפריצת

ושתי צוללות כפורט סודן. פה מדובר על החזרת אנשים

לאניה המצרית. "תודעתי למפקד חיל היס" - כך אומר פר לונץ - להערכתך

האנושית והסובייקטיבית זו מלחמה."

תלם: הוא הודיע לי כמה פעמים. ציין את זה. נכון.

יחד עם זה, הפלגות כאלה לא היו דברים ספחיעים

ביותר, הם היו גם בעבר.

היו"ר אגרנט: אם כי - הוא מוסיף - מפקד חיל היס קיבל את דעהי.

כחוצאה מזה..... (מצטט מדברי אל"ם ר. לונץ) -

ידין: הוא נתן להבין שאתה בדרך כלל כן קיבלת את התחושה

שלו, לא באופן רשמי דה פקטו התחלת להתנהג, או

אתה התחלת להתנהג, כאילו שבכל זאת יש סיכון למלחמה. נכנסתם עם 13 סטילים

עשירים. הוא מפרש את זה ככה, שבזמן שהוכרזה כוננות ג' דאגה לשלוח קצין

לכל מוצב שלא היה בו קצין.

תלם: בשבת?

ידין: אז זה רק בשבת?

תלם: כוננות הוכרזה ביום ששי.

היו"ר אגרנט: מה עשית ביום ששי?

202?

תלם:

ביום ששי היה מצב כוננות ג' שהוכרז על ידי הסטה הכללי. ואז לקחתי את זה ברצינות. אני התחלתי ביום חמישי לקחה את זה ברצינות. ברבע שקיבלנו מאג"ס הוראות של מצב כוננות ג', התחלתי לנקוט בכל האמצעים החיוניים על מנת להכניס את חיל היס למצב כוננות ופשירות גבוה.

אני חוזר ואומר שעד לאותו יום, יום חמישי בערב, אני לא לקחתי ברצינות את ההערכה הזאת, אף על פי שהכרזתי מצב כוננות יותר גבוה בחיל היס, אבל לא נקטתי בצעדים שבהם נקטתי ביום ששי, כאשר הוכרז על מצב כוננות ג'.

אני רוצה להסביר, חיל היס לא נמצא בחלל ריק, אנחנו צא עובדים בחוץ מסגרת. אני משתדל לפעול בהתאם לתחושה של כל המסגרת. זו הייתה התחושה כפי שאני הערכת אתה.

לסקוב:

אני רוצה להבין את הצורה שבה אתה חי במסגרת,

מושפע ממנה, משפיע עליה. אני מרשם מהדברים שאמרת

שכאילו את הערכת אסן לקחה כאילו זו הערכת ספקד חיל היס. ב-28 לספטמבר הקמ"ן שלך מציין חריג שהוא מכלל מסגרת של חסרון,

, ואתה מוסיף עכשיו שהיה עוד חריג אחד -

זוה הגיוס של הפוטנציאל שנעשה, ואין הערכת ספקד חיל היס על המצב?

תלם:

בחיל היס יש הערכת מצב.

לסקוב:

מה הייתה הערכת המצב שלך?

לפני שאחה עונה אני רוצה להסביר. אמ"ן מביע

בהערכת המצב שלו למה שהוא קורא "אופציות" ומה שאני קורא "דרכים פתוחות". אתה צריך להגיע לתכלית פעולה, ואם צאצא בהעדר התראה אין לך כוננות, אתה נמצא במרחק זמנים די גדול בין הפיסת עמדות, מהרבע שאחה נותן את הפקודה עד שכלי השיט הופסים את העמדות שלהם.

תלם:

אני ב-28 קיבלתי סמנו את ההתראה בדבר .

אחר-כך התכרז מפליגה לפורט סודן. אז יש

גם הסכר מדוע נקראו אנשים מהבית. האניה קיבלה כנראה הוראה להפליג. אני בשלב מסוים, בשני או בשלישי לחודש, ההערכה שלי שיש אפשרות - בהתאם שוב למה

שהגענו יחד, שאותה כוונות יכולה סהר סאר להתחלף, או אותו חרגיל יכול

להתחלף במלחמה. לפן אני מעלה את הכוונות.

היו"ר אברנט: העלית את הכוונות?

כן.

תלם:

אחרי כן רשמה אן

תלם: אחר כך הייתה לי שיחה עם ראש אפ"ן, כשבה הוא

משכנע אותי בצורה די רצינית שאין מה לדאוג,

והסימנים של חיל הים יכול להיות שהם סימנים טובים, אבל יש סימנים הרבה

יותר שיש רציניים שלא דובים ולא יקר. בין היתר הוא גם אמר לי חראה,

חיל האוויר שום דבר. והוא אומר לי גם באותה שיחה שעוד יש כהנה וכהנה

סימנים נוספים שהוא לא יכול לפרט לי אותם, שזהו זה.

עכשיו

אחפ-אף אני זוכר אולי עוד דבר, זה היה ביום

רביעי גם כן בשלישי לחודש, כשהרמטכ"ל מבקר בחיל הים,

לסקוב: עם כתבים צבאיים?

תלם: כן. וגם הוא נותן שם תדריך שאנו שומעים אותו,

ידין: נותן תדריך למי?

תלם: לכתבים, שממנו לא משתמעת,

לסקוב: מה הוא אומר?

תלם: את הפרטים אני לא זוכר.

אברנט: לא משתמעת שיש דאגה למלחמה.

תלם: נכון. ובלוי ספק כל אלה הם גורמים שמטפיעים

על הערכת המצב שלי.

לסקוב: יש לי עוד שאלה: אתה אומר שלא היה לך מידע ברור.

אני רוצה להכין - מה לא היה לך ברור? על הערכות ידעה?

תלם: היערכות חריגה?

- לסקוב: של חיל חים הפצרי.
- תלם: חריגה?
- לסקוב: נו, ידעת את המערכות שלו?
- תלם: כן.
- לסקוב: חריגה. היו לך שניים - אחת פריגסה והשניה זה גיוס הפוטנציאל. ידעת. על כוונות ידעת?
- תלם: גבוהה מאוד.
- לסקוב: מה היה חסר לך כדי שאתה לא תהיה פופתע? - בשני שתיים: 1) בהבטחת החופי, 2) מכהינת הבטחת השיט או קווי השיט של מדינת ישראל, שאותם אתה צריך להבטיח?
- תלם: קודם כל מכהינת הבטחת החופים הייחי בסצב הקיץ כל הזמן. בשום מקרה מהימים האלה לא היינו בסצב שלא היינו יכולים לבצע את המשימה הזו.
- לסקוב: איך קיבלת התראה?
- תלם: איך מה?
- לסקוב: התראה על החופים איך קיבלת?
- תלם: לא היתה התראה על החופים. נקטתי בשיטת מספר החופים דרך כל החודשים וכאוחו שבוע גם כן.
- לסקוב: מלומר, עסקת כבטחון שוטף וזה הספיק לך?
- תלם: כן. כל מה שנוגע לשיט זו משימה שכרביעי, בחמישי ובשישי לא היתה קיימת. אבטחת שיט לא היתה משימה שהיתה בחיל חים. זו משימה שהתעוררה אחרי זה. כך שלא היה לי שום מצב חדש. אני רוצה להוסיף עוד משהו: התופעה שהחיל חים נכנס לכוונות גבוהה, זו לא

תלם:

סימנים
 תופעה שהייתה פעם ראשונה, אם כי פה היו מספר/נוספים. אבל כדיוק מידה
 ישב צבא מצרי על התעלה בכוננות גבוהה, דבר שגם כן ידעתי אותו, ומזמן
 ידעתי אותו.

אגרנט:

בהעלה?

תלם:

בעלה. גם ידעתי משיחה שהיחה שנועיים-שלושה

לפני כן עם שר הבטחון במסכ"ל, דובר על כוננות

עליונה של הצבא הסורי שאפילו עד כמה שלי ידוע השר לאג לו מאוד, ובכל זאת
 היחה הערכה של ראש אמ"ן ושל עוד אנשים.

לסקוב:

אז איזה מידע היה חסר לך? בראשית הדברים שלך

אתה אוסר לא היה לימידע ברור. מה היה חסר לך?

תלם:

לא היה לימידע ברור על הכוונה המפורשת של מלחמה.

אלא סחוך הערכה של אמ"ן היה מדובר על הרגיל.

לסקוב:

אני אחזור על השאלה - באותה תקופה שהכרזת על

כוננות שאותה ביטלת ברביעי לחודש. לקראת מה

היחה לך הכוננות?

תלם:

בעיקר לאבטחת החוף כל הזמן היחה לי הערכה

שהדבר הראשון שעלול לקרות לנו מבהינת ים זה אפשרות

של נחיתה ברוסאני ולכן רציחתי להסצא במצב שאם תהיה התפתחות שהיא, דרך אגב,

לא יכולה להיות ספחיעה וסתירה מאוד, יהיה לייותר קל להגיב.

לסקוב:

אתה תלוי אם כן בהערכה ובידיעת הכוונה כפי שאתה

מצפה לה, מאיזשהו דיווח מאמ"ן?

תלם:

כן. אומר

אתה שמה שאתה מקבל את הערכת אמ"ן, האם אמ"ן

לסקוב:

מכסה את כל מה שאתה צריך שהוא יכסה על כלי השיט

של האויב והמכ"ס של האויב, כדישההתראה שאתה תקבל תהיה באמת ההתראה

תג לסקוב:

שאתה רוצה אותה?

תלם:

בדרך כלל כן.

אברנט:

אני אשאל אולי את השאלה בצורה אחרת:
האם הסימנים הנגדיים שהוא אמר שיש להם הם
נוגעים, אתה אפרת שהוא לא פירט אותם - אבל תסמא הם נוגעים לסימנים
בעיקר של חיל היס?

תלם:

לא, אני חושב שלא, הסימנים שהוא דיבר עליהם
אני לא חושב שהוא התייחס לחיל היס. אני לא ידוע
בדיוק על איזה סימנים הוא דיבר, הוא גם לא חייב לתת לי הסבר על זה.

ירין:

על פי מדובר סליחה, על ראש אמ"ן?

אברנט:

כן, על ראש אמ"ן, על השיחה שהייתה לו אתו.

בשאלה שלך, לסקוב, לזה אתה התכוונת?

לסקוב:

לא, אני התכוונתי לכל הספאנד שאמ"ן מכסה גם
בשביל חיל היס, לא רק בשביל חיל האויר.

אברנט:

הוא מכסה גם בשביל חיל היס?

לסקוב:

כן, בעיקר באמצעים האלקטרוניים.

תלם:

כן, בלוחמה אלקטרונית, הוא נותן לנו גם שירותי
אינפורמציה בעיקר ברמה הטקטית.

לנדוי:

אני רוצה להבין: אתה סתייחס לראש אמ"ן, אפשר לומר
ככה, כאל כוהן גדול ששומר על הסתוריות. האם זה
יובא מנדר/הקולביאלי לראש אמ"ן שהיית אומר לו - אני מודאג, תתן לי פרטים.
השלה לי את החומר הגולמי שעליו אתה מתבסס? אתם חברים לעבודה.

תלם:

כן. זה לא נהוג. יש הרבה דברים או מקורות שאני כמיטב ידיעתי מה שני שופע מהדיווחים של ראש אמ"ן, אפילו בדרגים של הרפסכ"ל, הוא לא מציין את המקורות. הייתי אפילו אומר יותר: יש הרבה מקרים שאני לא חוקר את קצין המודיעין שלי על המקורות שלו. זה לא נהוג לחקור. כך שאם הייתי עושה את זה, זה היה בהחלט חריג, ואני חושב שהייתי מקבל חשבה שלילית.

נבנאל:

אבל דבר אחר אתה יכול לעשות: בדיון במסכ"ל, טוב, אלי זעירא אומר סבירות נמוכה מאוד של מלחמה, ככל זאת זה כפוף או לא. אם זה כן יהיה, לא יעזור לנו הרבה שהערכת אמ"ן היא על סבירות נמוכה, אולי בכל זאת נעשה משהו?

תלם:

אני רוצה לנסות להעכיר לכס אוירה שהייתה כל כך רחוקה מהאפשרות הזו שאני אעלה על השאלה הזו על הרגשה כזו, זה פשוט לא היה באוירה של אותו השבוע.

נבנאל:

אתה גם לא שמעת מהאחרים?

תלם:

דאגה איזשהי? היחיד שהביע דאגה,

אברנט:

באותו שבוע לא הייתה אוירה של דאגה למלחמה?

תלם:

לא. בימים הראשונים של השבוע. היחיד שהביע דאגה, וזה/היא באותו שבוע אלא שבוע-שבועיים קודם, ואני לא חושב שהוא הביע דאגה כל כך למלחמה, כמו לאפשרות, זה חקה, אלוף פיקוד הצפון - כמו לאפשרות שהצבא ^{הסורי} פתאום יתחיל לזוז. אני חושב שהוא הדאיג את שר הנטחון. זו פעם יחידה שאני שמעתי איזשהו גורם בדיון מסכ"ל מביע באמת דאגה, ומי שלקח אותה הכי כרצינות זה היה שר הנטחון. לדמה לי שכל הפורום, השאר, פחות. ואני אמרתי את זה לעצמי לאור העובדה ש,ה תהליך אורך ומסוּך שהצבא גם המצרי וגם הסורי יושב כמצב שהמפקד למלחמה מיידית

תלם:

הוא קצר ביותר. שמעב החכמות כזה שללכת קדימה זה תהליך סדר מאוד. ואני חושב שזו גם הסיבה שבשטח של חיל הים זה לא כל כך הדאיג אותי.

לסקוב:

אתה יכול לענות לי לשאלה שלי?

תלם:

מה היתה השאלה? אולי לא הבנתי אותה?

לסקוב:

אתה חלוי באמ"ן, ראש אמ"ן, בשביל לקבל אותה ההתראה העל הכוונה שאין לך כשלפניך ההיערכות והכוונות של הצבא המצרי, יש לך פטרול של בטחון שוטף על החופים וסכחינת הגנת החופים אתה יכול לקבל התראה. אתה מקבל במלואו את ההערכה של ראש אמ"ן.

מה משקל הערכת הכוונה שראש אמ"ן מגיש לך? וקצין הסודיעין

צוין בצורה ברורה מאוד

והוא היה רוצה עוד ורוצה עוד אבל הוא לא מקבל. אז איזה משקל יש להתראה?

למנב תלם:

של אמ"ן?

לסקוב:

של אמ"ן. אחת מהשתיים -

תלם:

של אמ"ן, יש לזה דבר פשוט: כי חיל הים המצרי לא יוצא לבד למלחמה. הוא חלק מהמערכת. אז אם ראש אמ"ן בצורה מאוד החלטית ומשכנעת אומר תראה, זה לא ככה, אין דאגה, כי יש עוד כך וכך סימנים שלא, אז גם אם חיל הים המצרי יש בו כן סימנים, והוא אומר לי - אף על פי כן יש סימנים אחרים אז אני לא לוקח את זה ברצינות באותו יום, באותה תקופה.

ירין:

אני רוצה לשאול שאלה שנובעת קצת מהשאלה של רכ-אלוף

לסקוב, היא יותר בעצם בשטח אסטרטגי כללי -

אם הבנתי אותך נכון, זאת אומרת מבנתי מה שאתה אומר בקשר לראש אמ"ן, היינו,

ידין:

שהצי המצרי הוא איננו גוף עצמאי שיפעל כאשר כל הצבאות לא יפעלו, ולכן אתה במשימות שלך - דאגה לרופאני, ודאגה פה ודאגה שם - אתה עשית את שלך, והיית בכוננות. אבל יש שאלה אחת די רצינית, - אתה לא הסכרת לנו מה המשימות של חיל היס, אם כי זרקת דרך אגב שלא הוטל על חיל היס משימה של אבטחת השיט הישראלי. אני מדעה עוד לחזור לזה מה נקרא הפסל או לא הוטל.

אני עוד יכול לתאר לעצמי שאבטחת השיט הישראלי כיום החיכון אם פתאום היו באים ומטילים עליך, טוב אז היית קופץ, אתה נמצא שם. אבל היתה בעיה כל הזמן שבגלל פרצו כל מלחמות ישראל מאז 1956 וזה השיט כיום סוף, בשארס-א-שייך, ככאב-אל-סאנדכ - שם כבר אין ענין של צ'יף-צ'אק כמו שאתה אומר, פתאום תקבל מידע מהיום למחר. בעיה זו היתה צריכה להיות לנגד עיניך. והשאלה שאנן ישראל מבהינה אסטרטגית מה הצעדים שנקטתם שאם תהיה פעילות, ושם זה מטש אבטחת שיט, שאחס תהיו ערוכים לקראת זה, כי זו הערכות שלוקחת כמה שבועות או לפחות אני לא יודע בדיוק. מה היו השיקולים כענין זה נאמר קונקרטיה עכשיו, שלקראת החילת המלחמה לא היה לנו שם איזה שהוא כלי אפקטיבי נאמר לפעילות נגד מצור אפשרי?

תלם:

אז קודם כל המשימה של אבטחת שיט כיום הארום, כיום סוף, הוטל על חיל היס כאשר האמצעים למשימה הזאת היו בחיפה בבניה. כמאמר מוסבר אני יכול להגיד שאמהיינו נותנים ייתר השיבות וייתר פסקל למימוש המשימה הזו, אז יכול להיות שאפשר היה לזרז כל מיני תהליכי בניה של הסטילים שהיו צריכים להגיע לשם.

לפני כן רשמה א.ר.
רשמה א.ב.

ועדה הקיירה - 26.12.73
ישיבה ל'ז - אחה'צ

ב. תלם:

אבל זה לא נעשה, ואני חושב שמכחינה זאת חיל הים נאבק
במשך שנים על זירוז הבניה, אגאא וזה לא היה בעדיפות ראשונה במערכת הבטחון.
בשבוע שלפני המלחמה אמנם המשימה הייתה מוטלת על חיל הים,
אבל היה גם ברור למערכת הבטחון שכל עוד שהסטילים לא יהיו שם - אי-אפשר
למשש את קיום המשימה הזאת, והמועד של 15.10.73 נקבע כמועד הפלגה של שני
הסטילים הראשונים שהיו צריכים להגיע לזירת ים-סוף, הים האדום.

יריין: מהי זה נקבע?

ב. תלם:

אח זה אני קבעתי בתחילת השנה, כי זה היה תהליך ארוך של
סיום הבניה בזמן, כקצב רציני ביותר, הצלחתי לזרז את זה ככל
האפשר, אבל אני חוזר ואומר טאם זה היה מקבל עדיפות יותר גבוהה/צאלל מערכת
הבטחון - אני חושב שאפשר היה להפליג קודם, ולכן, בשבוע האחרון שלפני המלחמה
לא הייתה לי ככלל דאגה כזאת, כי הייתה לי אמנם משימה, אבל פ ידעתי ממילא
שלא אבצע את המשימה הזאת אם יקרה משהו עכשיו. אני התכוונתי לביצוע פטרול
ראשון משארם לאיזור באב-אל-מנדב באיזה מקום בזמן של סוף דצמבר, האלחור
שעשינו א'כ, אם התקנת טילים על אניות וכל זה - זה אלחור של המלחמה, שלפני
המלחמה אני לא חשט עליו דאינני חושב שמישהו חשב שזה אפשרי.

יריין:

אחאגאא אומר ש לא ניתנה פריוריטי, גזאה בעיה כללית. אחא מתכוון
ברגע זה לצא לאי-הפריוריטי הכללי של חיל הים, או אי-פריוריטי
מסויים למשימה הזאת? כלומר, שאתה רשט ולחצת ואפרת: רבותי, אם לא יהיו לי
הסטילים האלה שם אני לא אוכל לקבל את המשימה ואמרנו: זה לא הדבר הכי בוער?
זה אתה אומר?

ב. תלם:

כן. אני אומר את זה במפורש, חיל הים לחץ הרבה. נכון שבשנה
האחרונה זה קיבל איזה סומנטום, אבל אני משוכנע שזה יכול היה
לקבל סומנטום יותר רציני, כשהיה מדובר בעדיפויות כספיעלים שייצרו ציור,
ובספנה וכו'.

יריין:

זאת בעיית האמצעים שאתה מתכוון?

ב. תלם:

זה האמצעים שהיו צריכים להיכנס לתוך כלי השיט שהיו לנו.

- ידין: באיזה סדר א גודל אסדובר במקרה זה, אלשזורוז גטר הסטילים - - -
- ב. חלם: חלוי אאאאאאאא איזו שנה אחת לוקה.
- ידין: נאמר מ-1 לינואר 1973.
- ב. חלם: 1973 כבר אי-אפשר היה לעשות הרבה. אני מדבר בעיקר על 72-1971.
- בבנצל: הקפטיטי של מספנות-ישראל היה מספיק ליותר?
- ב. חלם: לעשות יותר, לכנות יותר - בהחלט כן. אם היו מסקיעים בזה יותר כסף ויותר כוח אדם, ואם מערכת הבטחון היתה מחייבת על הנושא הזה - המספנה היתה יכולה לעשות יותר, וגם כל מיני מפעלים אחרים.
- ידין: אחת יכול לזכור, האם יש לך פרדוקולים או מסמכים, מכתב, של 72-1971 של דרישותיכם בענין זה והתשובה שקיבלתם במקרה?
- ב. חלם: אינני יכול להתחייב שאני חושב שיש. אני צריך לעשות מחקר.
- ידין: אם יש - הייתי מעוניין שתביש לנו בהספן.
- ב. חלם: בהחלט.
- היו'ר אברנט: הרגשת הדאגה שעליה דובר קודם, ההערכה של קצין הסוריעין שלך, ראש המטה שלך - הבאת את זה לתשומת לבם של אלה שהשתתפו בדיוני המטה הכללי באותו זמן, הרמטכ'ל ושר הבטחון?
- ב. חלם: לא.
- היו'ר אברנט: אני מודה לך מאד.
- ידין: אני מקווה שמיותר לומר שכל השאלות האלה לא סורירות מההערכה הכללית לך - - -
- היו'ר אברנט: ההערכה למעולות של היל היס, אם מותר לומר זאת.
- ב. חלם: תודה רבה. שלום.

